

De eigenaar van de aarde

Weinig mensen zijn zich ervan bewust dat alles wat bestaat op de planeet aarde ook van die aarde is. Niets van wat op aarde leeft, groeit en bloeit staat los van de aarde. Het is allemaal voortgekomen of samengesteld uit de stoffen der aarde. De enige factor van betekenis van buiten de aarde is het licht. Zonder licht heeft alles wat leeft, groeit en bloeit op de aarde geen schijn van kans. Want wat leeft uit en van het stof der aarde is voor het bestaan afhankelijk van de invloed van het licht.

Het stof der aarde

Het is een wat naargeestig beeld, maar alles wat opkomt uit de aarde zal na verloop van tijd ook weer vergaan. We zien het in de natuur om ons heen. Het is alles een kwestie van opkomen, bloeien, vrucht dragen en vergaan. Het is de kringloop van het leven, niets en niemand ontkomt daaraan. De zin van dit alles lijkt dat alles wat bestaat slechts tot doel heeft vrucht te dragen om daarmee de kringloop van het bestaan der dingen in stand te houden. Planten en vruchten dienen als voedsel voor mens en dier. Dieren dienen als voedsel voor dieren en de mens. En als dieren en mensen vergaan dienen zij op hun beurt weer als voedsel voor de planten. Alles wat bestaat vormt één grote, alles omvattende voedselketen, die zichzelf als maar herhaald. Zo zit de natuur kennelijk in elkaar, een in zichzelf bestaand systeem, gebonden aan de aarde.

Misschien is het voor veel mensen een onplezierige gedachte om, zelfs als mensen, slechts deel uit te maken van een 'systeem', ook

al betitelen we dat als 'het leven'. Maar welke verheven titel mensen voor hun bestaan ook mogen bedenken, die verandert echter niets aan het systeem.

Helaas, het is niet anders, mensen zijn stof en, of zij het nu willen of niet, zij allen zullen ook weer vergaan tot stof. "Uit stof besta je en tot stof verga je." (SB 16)

Daar word je als mens niet blij van. Wat voor zin heeft het leven nog als je toch weer vergaat? Een weinig inspirerende gedachte. Daarentegen kun je als mens je ook afvragen: zou ik het leven hebben willen missen? En vanuit die vraag kom je al gauw tot een volgende: wat is dan de betekenis van mijn leven?

Leven als schepper

De meeste mensen hebben niet zoveel moeite met het leven. Zeker niet als de omstandigheden meewerken en je ten volle kunt genieten van alle goede dingen die het leven kan bieden. Dat is echter niet ieders privilege. Veel hangt af van waar je ten leven komt. Als Nederlander heb je, materieel gezien, over het algemeen weinig te klagen. Hier lacht het leven je toe. In Nederland kun je 'oud en der dagen zat' worden. Dan is het vergaan, of het sterven, geen afschrikwekkende afgang. Men heeft alles ervaren wat het leven normaliter te bieden heeft. Meer heeft men niet meer te wensen. Maar is dit een leven waar je als mens vrede mee kunt hebben?

Een zinnig mens beseft dat dit slechts een deel van leven is. Leven houdt meer in dan eten en drinken en het bevredigen van de lusten. Op de een of andere manier hebben mensen de behoefte om waardering te ervaren van medemensen. De

behoefte om gewaardeerd te worden duidt erop dat mensen toch

ten diepste wensen dat hun leven betekenis heeft. Idealiter zou je kunnen stellen dat mensen vanuit hun menszijn kennelijk voelen te moeten voldoen aan hun ‘natuur’ om een bijdrage te leveren aan de aarde en de mensheid. Of in andere woorden: mensen voelen zich geroepen zich nuttig te maken tijdens hun leven om, als een soort van genoegdoening aan het eind van het leven, met tevredenheid daarop terug te kunnen zien. Mensen hebben dus een aandrang tot het creëren, het ‘maken’ of bedenken van dingen en zaken van allerlei aard, naarmate de bepaalde talenten en eigenschappen die men heeft. Je zou het uitvinden of scheppen kunnen noemen. Mensen zijn in staat, en dat kunnen we overal om ons heen zien, een eigen leefwereld te creëren en die van generatie op generatie te ‘verfijnen’, uit te breiden, te veranderen, enz. Ieder mens, van iedere, helaas altijd weer voorbijgaande generatie, draagt daaraan bij. Alleen het nageslacht kan beoordelen of die bijdragen van vorige generaties genererend ofwel degenererend hebben uitgewerkt op het leefmilieu en de mensheid.

De zin van het leven komt er dan op neer om als schakel tussen verleden en toekomst in het heden bij te dragen aan het vervolmaken van het leven in de ruimste betekenis. Leven is dus geen genoegen najagend consumeren alleen, leven is voldoen aan een roeping, leven is scheppen.

De aarde als woning

Zoals mensen zich gedragen lijkt het wel alsof zij de aarde beschouwen als een gratis en onuitputtelijke bron waaruit men naar believen kan tappen. Tegen dit optreden van de mens lijkt de aarde een machteloos en willoos slachtoffer van het jegens haar misdadige geweld. Beetje bij beetje, maar in steeds sneller tempo, wordt haar ‘bekleding’ aangetast en vallen er gaten in. Zij lijkt nog

maar een flauwe afschaduw van wat zij eens aan onovertroffen glorieuze schoonheid uitstraalde. Helaas blijft het niet alleen bij het aftakelen van de ‘stoffering’ van de aarde. Door het aantasten van de natuur tast de mens ook zijn eigen bestaan aan. Want de mens is volkomen afhankelijk van de natuur voor zijn leven.

In feite is de aarde een unieke woning. Het is de enige verblijfplaats voor de mensheid. Maar onder het onnadenkend gedrag van de mens verandert onze planeet in snel tempo tot een uitgewoonde ruïne. In een uitgewoond huis dat nog overeind staat kan men tenminste nog bivakkeren. Maar op een volledig uitgewoonde planeet aarde valt er niet meer te bivakkeren, want daar kan nauwelijks nog sprake zijn van menselijk leven. Het is ook onbegrijpelijk dat mensen zich zo onverantwoordelijk gedragen. Neem bijvoorbeeld de bezitter van een eigen huis. Als

die het hoogste rendement wil halen uit zijn 'woongenot' beseft hij dat dit alleen te bereiken valt als hij zijn huis goed onderhoudt, naar eigen wensen verfraait, desnoods verbeteringen aanbrengt zodat het nog comfortabeler wordt.

Onze 'eigen' woning houdt echter niet op bij de voordeur. Alles buiten de voordeur maakt ook deel uit van ons persoonlijk woon- en leefgenot. Wie hierover nadenkt komt al snel tot de conclusie dat hij eigenlijk een nog grotere waarde dient toe te kennen aan de aarde dan aan het eigen huis. Want de aarde is ons aller gemeenschappelijk thuis

Voor deze werkelijkheid kan niemand de ogen sluiten. De planeet aarde is onze fysieke en materiële werkelijkheid, de bakermat van ons bestaan. De aarde is de gemeenschappelijke woning van de mensheid. Het wordt tijd dat de mens dit gaat beseffen.

Na ons de zondvloed?

Ons korte aardse bestaan geeft mogelijk grond voor de gedachte:

'laten we eten en drinken en vrolijk zijn, want morgen sterven wij.' Wie echter deze gedachte als levensmotto koestert zal niet veel van het leven bakken. Dat is duidelijk.

Zeker, het is begrijpelijk, dat wanneer wij mensen maar een betrekkelijk kort bestaan hebben op aarde, wij zoveel mogelijk uit het leven willen halen. De aarde maakt ons echter duidelijk dat mensen niet onbegrensd hun gang kunnen gaan met levenslustig consumeren. Het is pas sinds de laatste decennia dat de mens erbij wordt bepaald dat zijn gedrag ingrijpend van invloed is op de natuur. De erbarmelijke situatie waarin onze planeet steeds meer komt te verkeren dwingt ons mensen ons gedrag drastisch te veranderen. Oudere mensen kunnen zich misschien nog troosten met de gedachte: 'het zal mijn tijd wel uitdienen', maar daar zal de jongere generatie geen genoeg mee nemen. Wij zullen de ernst van zaken onder ogen moeten zien. Wij zitten met een allesomvattend probleem dat universeel zal moeten worden opgelost. De tijd van onverantwoordelijk consumeren lijkt voorbij. Wij mensen zullen ons moeten bezinnen op de betekenis van ons bestaan. Want ons bestaan heeft niet alleen betekenis voor onszelf en, idealistisch gezien, voor onze naaste, maar tevens voor de aarde.

De toekomst van de aarde ligt in de handen van de mensen die de aarde bewonen. Of, anders gezegd: de toekomst van de mensheid hangt af van de manier waarop zij omgaat met de aarde. En het is nog maar de vraag wie het eerst het loodje legt, de aarde of de mensheid die daarop woont. Wij kunnen ons er lacherig of cynisch van afmaken met de dooddoener: 'Na ons de zondvloed!' Maar dat 'na ons' kunnen we intussen wel weglaten, want de vloed, de stijging van het water, is al begonnen.

Het leven als roeping

Is het allemaal werkelijk zo erg? Is de mensheid het 'point of no return' van haar bestaan al gepasseerd? Is er nog een 'terugkeer' op onze schreden mogelijk? Al deze vragen, geboren uit ongerustheid over onze toekomst, leiden maar tot één conclusie: We zijn verkeerd bezig geweest en zullen het radicaal anders moeten doen. Nog nooit in de geschiedenis is de mensheid zo direct bepaald geweest bij haar verantwoordelijkheid voor de aarde. We kunnen er niet meer omheen, we zullen de aarde met respect moeten gaan bejegenen. Want onze bestaanszekerheid staat op het spel.

De mensheid zal haar gedrag moeten gaan afstemmen op herstel van de natuur. De mens, die in staat blijkt de aarde te maken of te breken, is voortaan gehouden als een verantwoordelijke rentmeester de aarde te gaan beheren.

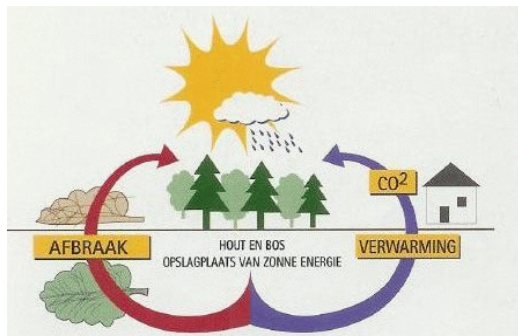
Het is een merkwaardige constatering, maar uiteindelijk komt de mens noodgedwongen toe aan een levensvervulling waartoe hij in feite altijd al bestemd was: het beheer van de aarde.

Het is dan ook niet voor niets dat het Verbondsboek, dat al meer dan 3300 jaar oud is, bij de beschrijving van het 'ontwaken' van het leven op aarde, aan de mens een bijzondere verantwoordelijkheid toekent:

Een Almacht vormde de mens naar zijn voorstelling.

Een Almacht gaf hem naar zijn ontwerp een vorm;

hij vormde hen mannelijk en vrouwelijk.

Een Almacht gaf hen een voorrecht.

Een Almacht sprak hen toe:

Wees vruchtbaar; word talrijk;

verzadig heel het land en geef er leiding aan.

Verblijf beneden bij de vissen in de zee,

bij de vogels in de lucht,

bij al het wild dat zich voorbeweegt over het land.

(SB 7)

Duidelijker kan de zin van het menselijk bestaan niet worden omschreven. De mens is door de Almacht JHWH ontworpen, vormgegeven en in het leven geroepen om leiding te geven aan, of het beheer te voeren over de 'hemel en het land' waaraan de Almacht aanzicht had gegeven. (SB 1)

Ieder mens heeft dus een roeping, ieder mens wordt geroepen tot zijn bestemming, het dienen van de Almacht JHWH.

Het leven als roeping, een zinvoller bestaan is niet mogelijk.

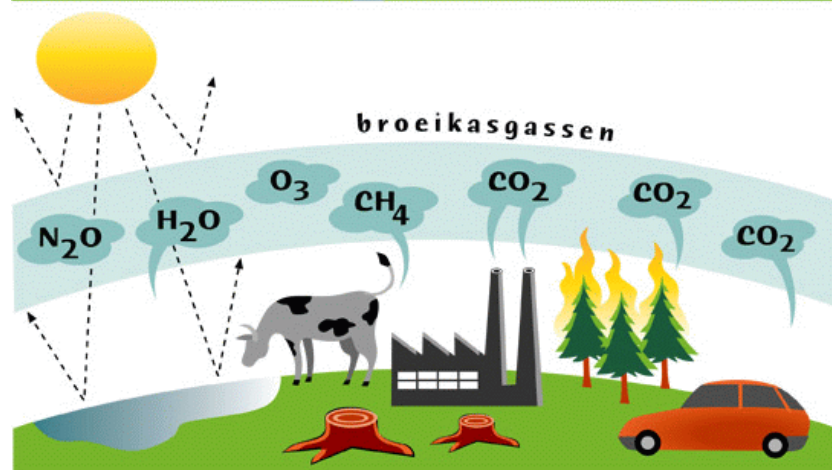
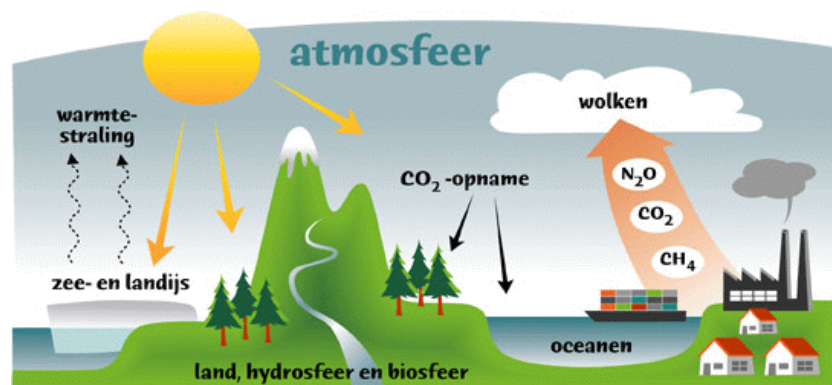
De eigenaar van de aarde

Er is in de loop der eeuwen al heel veel gefilosofeerd over een bestaan van een Almacht achter de natuur, uit wiens 'brein' alles is ontworpen en voortgebracht. De ene mens erkent het zijn van een Almacht, de ander niet. Het erkennen of niet erkennen heeft echter grote gevolgen voor de opstelling van de mens in het leven. Wie de Almacht erkent is zich bewust van zijn verantwoordelijkheid en zal zich dienovereenkomstig opstellen in het leven. Wie de Almacht niet erkent, en zijn eigen bestaan aan het toeval van een al miljarden jaren durende ontwikkeling toeschrijft, voelt zich niet wezenlijk verantwoordelijk voor zijn bestaan. Wie onder de

degenen, die het zijn van een Almacht verwerpen, zijn verantwoordelijkheid jegens mens en natuur echter wel beseft, en zich aldus opstelt in het leven, beantwoordt in wezen aan zijn hoge roeping en is praktisch gesproken ook een dienaar van de Almacht. In de inleiding boven dit artikel staat dat alles op aarde van en uit de aarde is, ook de mens. Maar dat voor leven en de bestending van het leven er een bron van buiten de aarde noodzakelijk is, het licht.

In feite is het licht een prachtige metafoor voor het geestelijke

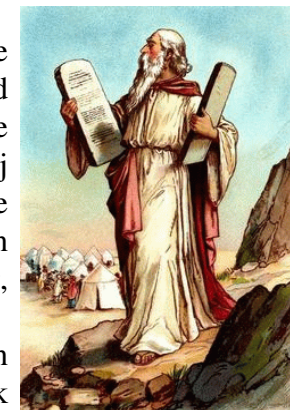
aspect van het menselijk leven. Zeker het menselijk lichaam is daadwerkelijk uit en van de aarde, en zoals het licht ook een grote rol speelt in het bestaan van de mens, is er tevens een allesoverheersend aspect van het menselijk leven dat materieel niet te duiden valt, de geest van de mens. Want hoe men het ook wendt of keert, het wezenlijke bestaan van de mens is het geestelijk bewustzijn daarvan. Ook al ervaart de mens het geestelijk bewustzijn middels een stoffelijk brein, en zou de geest mede sterven met het lichaam, tijdens het leven is het de geest die het bestaan ervaart, verwerkt en richting geeft.

Het is juist de geest van de mens die ook een bron van buiten de aarde van node heeft om tot waarachtig leven te komen. Het is een bron die de geest van de mens aanspreekt en hem inspireert. Een bron die hem tegemoet komt in zijn noden en hem wil verheffen tot grootsheid.

Zoals hierboven omschreven heeft die bron zich ruim 3300 jaar geleden kenbaar gemaakt aan onze voorouders en hun de weg van verheffing tot grootsheid gewezen.

Het is de Almacht JHWH die zonder enige terughoudendheid de mens aanspreekt en een Verbond van bijstand sluit. Hoorbaar, zichtbaar en zwart op wit, ja, zelfs onvergankelijk 'gebeiteld' in steen:

In de derde periode, gerekend vanaf de uittocht van de Jisra'elieten uit het land Mitsrâjim, op de dag af, bereikten zij de Sinâj-woestijn. Van Rêfidiem waren zij opgebroken en nu hadden zij de Sinâj-woestijn bereikt. In de woestijn sloegen zij hun kamp op en dáár, tegenover de berg, legerde Jisra'eel zich. Mosjè krom omhoog naar de Almacht en vanaf de berg riep JHWH hem toe: "spreek

het huis van Ja'akóv toe en verhaal het aan de Jisra'elieten! Jullie hebben meegemaakt wat ik Mitsrájim heb aangedaan en hoe ik je op adelaarsvleugels heb gezet om je naar mij toe te dragen. Nu dan, als jullie aandachtig naar mij luisteren en mijn verbond houden, zullen jullie, hoewel het hele land van mij is, mij boven alle volkeren toebehoren. Dan zullen jullie mij een door middelaars geleid; een afgezonderd volk zijn. Dit zijn de woorden die je tot de Jisra'elieten moet spreken.”.

Mosjè keerde terug, liet de ouden van Jisra'eel bijeenkomen en legde hun al deze woorden vóór die JHWH hem had opgedragen. Het hele volk reageerde eensgezind: 'Alles waarover JHWH heeft gesproken willen wij doen.' Daarop bracht Mosjè de woorden van het volk aan JHWH over. JHWH zei tegen Mosjè: 'Goed dan kom ik nu zelf naar je toe in de dichtheid van een wolk zodat het volk mijn gesprek met je kan volgen, zodat het ook in jou een onbeperkt vertrouwen krijgt.' (SB 257)

Dit zijn betekenisvolste woorden ooit gesproken. Vastgelegd in een verbond dat zijn weerga niet kent. Het maakt een einde aan alle tot niets leidende speculaties over het bestaan. Zeker, menselijk wetenschappelijk gezien zijn wij mensen lichamelijk van en uit de aarde. Wie zichzelf zo beschouwt is in feite niet meer dan het eigendom van de aarde waaruit hij is voortgekomen en waartoe hij vergaat. Maar ons bestaan kenmerkt zich niet alleen door een slechts vegeterend lichaam, geen sprake van, wij mensen zijn geestelijke wezens. In feite behoort ons leven dus niet toe aan de aarde maar aan degene die ons mensen uit het stof van de aarde tot levende wezens heeft gemaakt.

Dat maakt ons mensen, ja alle mensen, tot eigendom van de Almacht JHWH, de levengever, de eigenaar van de aarde.

De vraag was: Is er nog een uitweg uit het stervensproces waarin de mensheid de aarde heeft gebracht? Het antwoord van de eigenaar van de aarde is duidelijk en geldt alle mensen:

‘. . . Er kwam een keer ten goede! Want JHWH is er weer om vreugde in je te hebben. Ten goede! Zoals hij eens vreugde had in je voorvaders. Want je luistert weer naar je Almacht JHWH door zijn voorschriften en zijn instellingen, door alles wat in deze onderrichtrol is beschreven, in acht te nemen. Want je bent teruggekomen bij je Almacht JHWH met heel je hart en heel je ziel.’ (SB 690)

N. Kooren

